

GEWONE ZITTING 2018-2019

1 FEBRUARI 2019

**BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT**

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**om het gebruik van busstroken en
bijzondere overrijdbare banen uit te
breiden tot het collectief vervoer van
personen met een handicap**

(ingediend door mevrouw Jacqueline ROUSSEAU (F) en
mevrouw Dominique DUFOURNY (F))

Toelichting

Ondanks de verschillende wensen die de overheden uitdrukken om de inclusie van mensen met een handicap in de samenleving te verwezenlijken, moet worden vastgesteld dat discriminatie van mensen met een handicap nog steeds bestaat. Er zijn dus nog steeds verschillen in behandeling, met name op het gebied van openbaar vervoer en toegang tot vrije banen. Naargelang de personen met een handicap naar school gaan of niet, hebben zij daar wel of niet toegang toe.

Volgens artikel 72.5, § 1 van het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg, genieten immers alleen voertuigen voor schoolvervoer, taxi's en voertuigen van geregelde diensten voor gemeenschappelijk vervoer toegang tot vrije banen.

Aangezien de voertuigen die worden gebruikt voor het collectief vervoer van personen met een handicap die worden verzorgd in erkende instellingen niet worden vermeld, hebben zij dus geen toegang tot de vrije banen.

De overheden zijn zich bewust van de obstakels waarmee personen met een handicap worden geconfronteerd om volledige inclusie in de samenleving te bereiken, en hebben beurtelings en op verschillende machtsniveaus de handicapdimensie in hun respectieve prioriteitenbeleid geïntegreerd.

SESSION ORDINAIRE 2018-2019

1ER FEVRIER 2019

**PARLEMENT DE LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

PROPOSITION DE RÉOLUTION

**visant à élargir l'utilisation
des bandes bus et sites spéciaux
franchissables au transport collectif de
personnes porteuses de handicap**

(déposée par Mmes Jacqueline ROUSSEAU (F) et
Dominique DUFOURNY (F))

Développements

Malgré les différentes volontés exprimées par les autorités publiques de faire de l'inclusion des personnes porteuses de handicap dans la société une réalité, force est de constater que des discriminations à leur égard persistent. Ainsi, des différences de traitement sont encore constatées, en particulier en matière de transport en commun et d'accès aux sites propres, selon que les personnes porteuses de handicap sont scolarisées ou non, les premières y ayant accès, les autres non.

En effet, selon l'article 72.5, § 1er, de l'arrêté royal du 1er décembre 1975 portant règlement général sur la police de la circulation routière et de l'usage de la voie publique, seuls les véhicules affectés au transport scolaire, les taxis et les véhicules de services réguliers de transport en commun bénéficient d'un accès aux sites propres.

Les véhicules affectés au transport collectif de personnes porteuses de handicap prises en charge dans des institutions agréées n'étant pas mentionnés n'ont donc pas accès aux sites propres.

Conscientes des obstacles auxquels les personnes porteuses d'un handicap sont confrontées pour parvenir à une inclusion pleine et entière dans la société, les autorités publiques ont, tour à tour et à différents niveaux de pouvoir, intégré la dimension du handicap dans leurs politiques prioritaires respectives.

Een eerste sterk politiek gebaar werd gemaakt in 2009, toen België het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap ratificeerde. Het was niet meer aan de personen met een handicap om zich te schikken naar of aan te passen aan hun omgeving, maar aan het beleid om alle obstakels uit de weg te ruimen die hen beletten deel te nemen aan het politieke, economische, sociale en culturele leven in hun land.

In die zin heeft het Parlement van de Franstalige Brusselaars op 17 januari 2014 het inclusiedecreet aangenomen. De ambitie van dit nieuwe decreet was om een paradigmaverschuiving teweeg te brengen in de definitie van het overheidsbeleid ten gunste van personen met een handicap. Inclusie wordt dus verkozen boven integratie.

In juli 2016 keurde de federale overheid op haar beurt het federale actieplan « handistreaming » goed, teneinde in alle beleidsdomeinen een handicapdimensie te integreren om elk verschil in behandeling tussen personen met een handicap en personen zonder handicap te voorkomen.

Op 21 oktober 2016 heeft het Brussels Hoofdstedelijk Parlement unaniem de ordonnantie betreffende de integratie van de handicapdimensie in de beleidslijnen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aangenomen.

Ten slotte heeft de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie op 23 december 2016 de ordonnantie houdende integratie van de handicapdimensie in de beleidslijnen van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie aangenomen.

Alle machtsniveaus in het Brussels Gewest die over een hefboom voor politieke actie beschikken om deze paradigmaverschuiving in de praktijk te verwezenlijken, hebben dus reglementeringen en maatregelen aangenomen om de inclusie van personen met een handicap echt effectief te maken.

Ondanks die verschillende regelingen blijven er in de samenleving verschillen in behandeling bestaan. Die komen zowel voor tussen personen met en personen zonder handicap als tussen personen met een handicap onderling.

Momenteel erkennen de « Service Phare » van de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie bijna 112 verschillende centra en diensten in het Brussels Gewest die actief zijn in de zorg voor personen met een handicap. Allemaal dragen ze bij tot de inclusie van personen met een handicap op alle niveaus in de samenleving en tot hun empowerment. Van die centra mogen alleen voertuigen voor collectief vervoer van schoolgaande personen met een handicap, die bovendien zijn uitgerust met een geel en zwart bordje dat een voertuig voor schoolvervoer aanduidt, op de vrije banen rijden. Die maatregel sluit dus alle personen (kinderen en volwassenen) met een handicap die niet naar school gaan uit van deze regeling.

En effet, un premier geste politique fort a été opéré en 2009, lors de la ratification par la Belgique de la Convention des Nations unies sur le droit des personnes handicapées. Il ne s'agissait plus d'exiger de la personne handicapée qu'elle s'accommode ou qu'elle s'adapte à son environnement mais bien aux politiques de lever tout obstacle les empêchant de participer à la vie politique, économique, sociale et culturelle de leur pays.

Dans cette ligne, le Parlement francophone bruxellois adoptait, le 17 janvier 2014, le décret Inclusion. L'ambition que portait ce nouveau décret était d'opérer un changement de paradigme dans la définition des politiques publiques en faveur des personnes handicapées. A l'intégration est donc privilégiée l'inclusion.

À son tour, l'autorité fédérale approuvait, en juillet 2016, le plan d'action fédéral « handistreaming » visant à intégrer une dimension « handicap » dans tous les domaines de la politique afin d'éviter toute différence de traitement entre les personnes avec handicap et les personnes sans handicap.

Dès le 21 octobre 2016, le Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale votait, à l'unanimité, l'ordonnance portant sur l'intégration de la dimension du handicap dans les lignes politiques de la Région de Bruxelles-Capitale.

Enfin, l'Assemblée réunie de la Commission communautaire commune adoptait, le 23 décembre 2016, l'ordonnance portant intégration de la dimension du handicap dans les lignes politiques de la Commission communautaire commune.

Tous les niveaux de pouvoir qui disposent, en Région bruxelloise, d'un levier d'action politique permettant d'opérer ce changement de paradigme dans les faits ont donc adopté des réglementations et mesures visant à rendre l'inclusion des personnes handicapées réellement effective.

Néanmoins, malgré ces différentes réglementations adoptées, des différences de traitement perdurent dans la société. Celles-ci apparaissent tant entre personnes avec handicap et sans handicap qu'entre personnes porteuses d'un handicap entre elles.

À l'heure actuelle, le Service Phare de la Commission communautaire française et la Commission communautaire commune agréent près de 112 centres et services différents en Région bruxelloise, actifs en matière de prise en charge des personnes porteuses de handicap. Tous concourent à l'inclusion des personnes handicapées à tous les niveaux dans la société et contribuent à les rendre autonomes. Parmi ces centres, seuls les véhicules pour le transport collectif de personnes handicapées dites scolarisées, par ailleurs équipés d'un panneau jaune et noir signalant un véhicule de transport scolaire, peuvent circuler sur les sites propres. Cette mesure exclut ainsi de ce dispositif toutes les personnes (enfants et adultes) porteuses d'un handicap qui ne sont pas scolarisées.

Het opvullen van dit rechtsvacuüm met betrekking tot de toegang tot vrije banen en het beëindigen van deze discriminatie tussen personen met een handicap naargelang zij al dan niet naar school gaan, is het doel van dit voorstel van resolutie. In de praktijk is het de bedoeling de bepalingen van artikel 72.5 en artikel 39bis van het koninklijk besluit van 1 december 1975 te wijzigen om ze uit te breiden tot het collectief vervoer van personen met een handicap die worden verzorgd door een instelling erkend door de bevoegde Gemeenschappen op het grondgebied van het Brussels Gewest.

Naast het ongemak (in verband met gedrag, medische problemen of gewoon welzijn) als gevolg van te lange verplaatsingen (voor velen meer dan twee uur per dag tijdens de spits), is de uitsluiting van het gebruik van vrije banen voor een groot deel van de personen met een handicap die nochtans in erkende instellingen worden verzorgd discriminerend en tegenstrijdig met de verschillende « handistreaming »-wetgevingen.

Dit voorstel van resolutie heeft dan ook tot doel de prioriteiten in herinnering te brengen die door de verschillende machtsniveaus die bevoegd zijn voor de inclusie van personen met een handicap in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn vastgesteld. In dit voorstel wordt erop aangedrongen deze prioriteiten in dit geval ten uitvoer te leggen door middel van een wijziging van de verkeerswetgeving om het gebruik van vrije banen door voertuigen voor collectief vervoer van personen met een handicap mogelijk te maken.

Met andere woorden, overeenkomstig artikel 29, 2°, b, van de bijzondere wet van 6 januari 2014, die de Gewesten een wijziging van de regels van de politie van het wegverkeer toekent, wordt verzocht de bepalingen van artikel 72.5, eerste lid, 39bis, 39bis1 en 39bis2 van het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg te wijzigen, die het gebruik van vrije banen door voertuigen van geregelde diensten voor gemeenschappelijk vervoer, taxi's en voertuigen voor schoolvervoer toestaan, worden uitgebreid tot voertuigen voor het collectief vervoer van personen met een handicap die door erkende instellingen worden verzorgd.

Comblen ce vide juridique concernant l'accès aux sites propres et mettre fin à cette discrimination entre les personnes porteuses de handicap selon qu'elles sont ou non scolarisées est l'objectif de la présente proposition de résolution. Concrètement, elle vise à modifier les dispositions prévues par l'article 72.5 et l'article 39bis de l'arrêté royal du 1er décembre 1975 afin de les élargir au transport collectif de personnes handicapées prises en charge par une institution agréée par les Communautés compétentes sur le territoire de la Région bruxelloise.

En effet, outre l'inconfort (lié au comportement, aux problèmes d'ordre médical ou au bien-être tout simplement) dû aux trajets de trop longue durée (plus de deux heures par jour pour beaucoup aux heures de pointe), l'exclusion de l'usage de sites propres pour une part importante des personnes porteuses d'un handicap pourtant prises en charge au sein d'institutions agréées est discriminatoire et contraire aux différentes législations « handistreaming ».

Dès lors, la présente proposition de résolution entend rappeler les priorités qui ont été fixées par les différents niveaux de pouvoir compétents en matière d'inclusion de la personne porteuse de handicap dans la Région de Bruxelles-Capitale. La présente proposition appelle à ce que ces priorités soient mises en œuvre en l'espèce au moyen d'une modification de la législation routière pour permettre l'utilisation de sites propres aux véhicules de transport collectif de personnes porteuses d'un handicap.

En d'autres termes, il est demandé, conformément à l'article 29, 2°, b, de la loi spéciale du 6 janvier 2014 qui octroie aux Régions une modification des règles de police de la circulation routière, que les dispositions reprises dans les articles 72.5, alinéa 1er, 39bis, 39bis1 et 39bis2 de l'arrêté royal du 1er décembre 1975 portant règlement général sur la police de la circulation routière et de l'usage de la voie publique, lesquels permettent l'utilisation des sites propres par les véhicules réguliers de transport en commun, les taxis et les véhicules affectés au transport scolaire, soient élargies aux véhicules affectés au transport collectif de personnes porteuses d'un handicap prises en charge par des institutions agréées.

Jacqueline ROUSSEAU (F)
Dominique DUFOURNY (F)

VOORSTEL VAN RESOLUTIE**om het gebruik van busstroken en
bijzondere overrijdbare banen uit te
breiden tot het collectief vervoer van
personen met een handicap**

Het Brussels Hoofdstedelijk Parlement,

Gelet op de ratificatie door België op 2 juli 2009 van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap ;

Gelet op de goedkeuring door het Parlement van de Franstalige Brusselaars op 17 januari 2014 van het decreet betreffende de inclusie van personen met een handicap ;

Gelet op de goedkeuring, in juli 2016, van het federaal actieplan handistreaming voor de integratie van de handicapdimensie in alle beleidsdomeinen ;

Gelet op de goedkeuring, op 21 oktober 2016, van de ordonnantie betreffende de integratie van de handicapdimensie in de beleidslijnen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest door het Brussels Hoofdstedelijk Parlement ;

Gelet op de goedkeuring door de Verenigde Vergadering, op 23 december 2016, van de ordonnantie houdende integratie van de handicapdimensie in de beleidslijnen van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie ;

Overwegende de ambitie van de verschillende machtsniveaus die bevoegd zijn op het gebied van handicaps, met als doel een gehele en volledige inclusie van personen met een handicap in de samenleving te bereiken ;

Overwegende de belemmeringen op het vlak van toegankelijkheid en vervoer die ondanks de verschillende maatregelen en reglementeringen nog steeds bestaan voor personen met een handicap ;

Overwegende het verschil in behandeling op het gebied van collectief vervoer tussen schoolgaande en niet-schoolgaande personen met een handicap ;

Overwegende het ongemak dat wordt veroorzaakt door te lange verplaatsingen (in verband met gedrag, medische problemen of gewoon welzijn) voor personen met een handicap ;

Overwegende dat de inclusie van personen met een handicap ook in moet worden opgenomen in de gewest- en gemeenschapsaangelegenheden in verband met toegankelijkheid en vervoer ;

PROPOSITION DE RÉOLUTION**visant à élargir l'utilisation
des bandes bus et sites spéciaux
franchissables au transport collectif de
personnes porteuses de handicap**

Le Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Vu la ratification par la Belgique le 2 juillet 2009 de la Convention des Nations unies relative aux droits des personnes handicapées ;

Vu l'adoption par le Parlement francophone bruxellois, le 17 janvier 2014, du décret relatif à l'inclusion de la personne handicapée ;

Vu l'adoption, en juillet 2016, du plan d'action fédéral handistreaming visant à intégrer une dimension « handicap » dans tous les domaines de la politique ;

Vu l'adoption, le 21 octobre 2016, de l'ordonnance portant sur l'intégration de la dimension du handicap dans les lignes politiques de la Région de Bruxelles-Capitale par le Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale ;

Vu l'adoption par l'Assemblée réunie, le 23 décembre 2016, de l'ordonnance portant intégration de la dimension du handicap dans les lignes politiques de la Commission communautaire commune ;

Considérant l'ambition portée par les différents niveaux de pouvoir compétents en matière de handicap qui vise à atteindre une inclusion pleine et entière de la personne handicapée dans la société ;

Considérant les obstacles en matière d'accessibilité et de transport qui persistent à l'égard des personnes porteuses de handicap malgré les différentes mesures et réglementations adoptées ;

Considérant la différence de traitement en matière de transport collectif existant entre les personnes handicapées scolarisées et les personnes handicapées non scolarisées ;

Considérant l'inconfort occasionné par des trajets de trop longue durée (lié au comportement, aux problèmes d'ordre médical et au bien-être tout simplement) pour des personnes atteintes d'un handicap ;

Considérant que l'inclusion de la personne handicapée doit également s'inscrire dans les matières régionales et communautaires liées à l'accessibilité et au transport ;

Verzoekt de Brusselse Hoofdstedelijke Regering :

- het initiatiefrecht van de Gewesten te activeren, overeenkomstig artikel 29, 2°, b), van de bijzondere wet van 6 januari 2014 betreffende de zesde staatshervorming, om een wijziging van de regels van de politie van het wegverkeer voor te stellen om het gebruik van busstroken en bijzondere overrijdbare banen uit te breiden tot voertuigen voor het collectief vervoer van personen met een handicap die worden verzorgd door erkende instellingen ;
- meer bepaald de wijziging van artikel 72.5, eerste lid, van het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg voor te stellen om het uit te breiden tot voertuigen voor collectief vervoer van personen met een handicap die worden verzorgd door erkende instellingen ;
- de wijziging van de artikelen 39*bis*, 39*bis1* en 39*bis2* van het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg voor te stellen, om die uit te breiden tot voertuigen voor collectief vervoer van personen met een handicap die worden verzorgd door erkende instellingen.

Demande au Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale :

- d'actionner le droit d'initiative des Régions, conformément à l'article 29, 2°, b), de la loi spéciale du 6 janvier 2014 relative à la Sixième Réforme de l'Etat, afin de proposer une modification des règles de police de la circulation routière dans le but d'élargir l'utilisation des bandes bus et des sites spéciaux franchissables aux véhicules affectés au transport collectif de personnes porteuses de handicap prises en charge par des institutions agréées ;
- plus précisément, de proposer la modification de l'article 72.5, alinéa 1er, de l'arrêté royal du 1er décembre 1975 portant règlement général sur la police de la circulation routière et de l'usage de la voie publique afin de l'élargir aux véhicules affectés au transport collectif de personnes porteuses de handicap prises en charge par des institutions agréées ;
- de proposer la modification des articles 39*bis*, 39*bis1* et 39*bis2* de l'arrêté royal du 1er décembre 1975 portant règlement général sur la police de la circulation routière et de l'usage de la voie publique afin de les élargir aux véhicules affectés au transport collectif de personnes porteuses de handicap prises en charge par des institutions agréées.

Jacqueline ROUSSEAUX (F)
Dominique DUFOURNY (F)